

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 14 (849)

Субота, 7 квітня 1956 р.

Ціна 20 коп.

Студентська наукова конференція

Сьогодні починає свою роботу підсумкова студентська наукова конференція університету, присвячена 86-роковині з дня народження В. І. Леніна. Конференція підведе підсумки роботи СНТ за минулий навчальний рік та накреслить конкретні заходи по її покращенню на майбутнє.

Зараз, коли радянський народ спрямовує свій труд на виконання історичних рішень XX з'їзду КПРС, коли перед радянською наукою партія поставила важливі завдання, слід особливо ретельно переглянути роботу студентського наукового товариства, спрямувати його на розв'язання тих завдань, які поставила Комуністична партія. Країна потребує високоякісних кадрів спеціалістів, що були б озброєні найпередовішою у світі марксистсько-ленінською теорією, були здібні творче, самостійно вирішувати завдання комуністичного будівництва. Студент, майбутній спеціаліст, в першу чергу повинен глибоко оволодіти своєю спеціальністю, вміти застосовувати знання на практиці. Допомогти йому в цьому — мета і головне завдання студентського наукового товариства.

Наукові гуртки нашого університету за минулий рік провели значну роботу. Підводячи підсумки роботи СНТ, слід відзначити, що за минулий період значно збільшилась і кількість наукових гуртків і кількість студентів, які в них приймають участь. Зараз в 64 наукових гуртках всіх факультетів працює коло 1400 студентів. Наукові дослідження, що складають як теоретичний, так і практичний інтерес, виконала значна кількість студентів біологічного, економічного, геологічного та інших факультетів.

Значно розширилась зв'язок між науковими товариствами університету та інших вузів Харкова, як і з СНТ університетів та інститутів інших міст нашої країни. Десятки листів одержують і відсилають історики, географи. В цьогорічній конференції нашого університету приймають участь студенти інших вузів, а наше наукове товариство в свою чергу направило своїх представників на підсумковій конференції наукових закладів інших міст.

В цьому році науковим товариством університету було покладено важливе начинання: в листопаді була проведена перша загальноуніверситетська конференція по підсумках літньої практики студентів. В цьому році такі конференції вдалося провести на геологічному, географічному, фізико-математичному та філологічному факультетах. Цей хороший почин

треба перетворити в традицію, щоб в наступному році підсумками педагогічної і виробничої практики ділилися на конференціях студенти всіх факультетів.

В Директивах XX з'їзду КПРС значне місце приділено питанню зв'язку науки з виробництвом. Тому серйозну увагу треба звернути на переробку тематичної роботи наукових гуртків саме в такому плані. Кафедри повинні забезпечити студентів темами, в яких були б передбачені і підсумки проведення практики, були передбачені узагальнення, які виникнуть у студентів в результаті літньої виробничої практики. Для успішного проведення підсумкової конференції по матеріалах практики цього року треба, щоб на підготовку її звернули увагу кафедри та громадські організації університету. Слід сказати, що Президія СНТ в цьому році допустила ряд недоробок в підготовці і проведенні цього важливого міроприємства, а відповідальний за сектор зв'язку з виробництвом в президії т. Кірін повністю усунувся від роботи.

Підсумковою конференцією закінчується термін роботи Президії університетського СНТ. На заключному засіданні буде обраний новий її склад. Будуть переобрані також факультетські ради студентського наукового товариства. Треба, щоб до перевиборів керівних органів СНТ на факультетах і в університеті підійшли з якнайбільшою серйозністю. Адже від їх ділового складу буде багато в чому залежати якість роботи всього наукового товариства. Серйозну увагу на питання підбору кадрів активу СНТ повинні звернути партійні і комсомольські організації. Вони не тільки повинні допомогти відібрати ділових керівників для кожного гуртка, але й потім постійно контролювати її роботу.

Важливі завдання стоять також і перед майбутнім складом Президії СНТ. Покращенню роботи наукового товариства будуть служити і структурні зміни в товаристві, і піклування про те, щоб кожен гурток активізував свою роботу, залучав до участі в ній все більше і більше студентів. В організації роботи гуртків не заважило б перейняти досвід гуртків біологічного та економічного факультетів, де робота проходить на високому рівні.

В цьому році студентське наукове товариство нашого університету відзначає 20-річчя з дня свого заснування. Цю дату студенти повинні відзначити масовою участю в роботі підсумкової конференції та високою активністю її засіданнях.

Студенти-економісти допомагають виробництву

На підсумкову конференцію університету економічний факультет представив 52 доповіді. Більшість доповідей висунули гуртки радянської економіки, статистики та обліку. Доповіді студентів засновані на матеріалах, взятих з заводів та колгоспів.

Найбільш ґрунтовні роботи виконали в цьому році студенти п'ятого курсу, що працюють в гуртках на протязі всього навчання в університеті. Змістовні доповіді підготували студенти: Ромаєв на тему «Метод статистичних групіровок в застосуванні до вивчення прибутковості колгоспного виробництва» (за матеріалами колгоспів Харківського району); Гордієнко — «Аналіз витрат на пальне та мастильні матеріали в МТС» (за матеріалами Валківської машинно-тракторної станції); Колечкін — «Шляхи підвищення рівня організації праці в цеху МС-1 заводу «Серп і молот». Змістовну роботу виконала студентка третього курсу Баркова — «Розвиток електрифікації народного господарства СРСР». Ця доповідь включає багато цікавих даних.

Змістовні доповіді зробили на засіданнях гуртків і студенти, які недавно стали членами товариства. Студентки третього курсу Пересічанська та Матішева під час зимових канікул зібрали цікавий матеріал на заводі «Серп і молот», а потім, узагальнивши його, зробили змістовні роботи.

Багато хороших доповідей зробили студенти четвертого курсу, які проходили практику на харківських заводах «Серп і молот», Турбінному та інших. Студенти-чотирьохкурсники тт. Данієлян, Пархоменко, Лабай, Голишев, Боднарюк представляють на конференції вже не першу доповідь. Їх роботи завжди заслуговують високої оцінки на міських оглядах. Хороші роботи виконали в цьому році і члени гуртків політичного економії та марксистсько-ленінізму. Актуальні теми розробили студенти Богдасьєвський, Федоров, Ільміцький, Полонська, Єщенко, Івлєв, Чуйко та інші.

Кафедри економічного факультету та викладачі багато попрацювали в цьому році над тим, щоб допомогти нашим студентам підготувати глибокі за змістом доповіді, тісно пов'язані з актуальними проблемами економіки заводів та колгоспів. Кращі доповіді студентів-економістів будуть висунуті на міський огляд студентських наукових робіт.

Н. СІРЧЕНКО,
студентка третього курсу економічного факультету.

Багатий матеріал зібрав під час літньої практики в Кримській області студент четвертого курсу географічного факультету А. Головін.

Багатий матеріал зібрав під час літньої практики в Кримській області студент четвертого курсу географічного факультету А. Головін. На основі цього матеріалу він виконав наукову роботу і на засіданні наукового гуртка зробив доповідь на тему «Балаклавські вапняки і їх значення для південного металургійного району СРСР».

Зараз т. Головін готується прийняти участь у науковій конференції Львівського державного університету, де прочитає доповідь.

Зв'язку з 20-річчям студентського наукового товариства нашого університету редакція газети «Сталінські кадри» звернулася до доц. Красовицького, першого голови Президії СНТ університету, з проханням розповісти про перші роки діяльності наших студентських наукових гуртків. Нижче ми друкуємо розповідь т. Красовицького.

В зв'язку з 20-річчям студентського наукового товариства нашого університету редакція газети «Сталінські кадри» звернулася до доц. Красовицького, першого голови Президії СНТ університету, з проханням розповісти про перші роки діяльності наших студентських наукових гуртків. Нижче ми друкуємо розповідь т. Красовицького.

В 1933 році за рішенням уряду був відновлений Харківський університет. Уже в перший рік його існування значно поживилась наукова робота кафедр. Скоро до науково-дослідної роботи були залучені і студенти. Так, наприклад, весною 1934 року в експериментальній роботі кафедр хімічного факультету приймали участь уже 22 студенти. З того часу на всіх факультетах почали працювати студентські наукові гуртки, на засіданнях яких заслухувалися, головним чином, реферативні доповіді.

В квітні 1934 року за ініціативою студентів на хімічному факультеті почав видаватися журнал «Науковий бюлетень», який ставив своїм завданням пов'язувати найновіші досягнення теорії і практики з програмою університетського курсу, навчити студентів користуватися і реферувати періодичну літературу, висвітлювати методологічні питання. В журналі поряд з статтями викладачів вміщувались також реферативні статті студентів.

Добре розгорталася наукова робота студентів на біологічному, геолого-географічному факультетах, математичному відділі фізико-математичного факультету. На літературному (тепер філологічному) факультеті незабаром після організації університету була створена літературна студія, в якій приймає участь багато студентів літературного та інших факультетів.

Чим більше ставало гуртків, чим ширше розгорталася науково-дослідна робота студентів, тим відчутнішою ставала потреба в об'єднанні цих гуртків в масштабі університету.

В 1935—1936 навчальному році в університеті було створено сту-

З історії студентського наукового товариства ХДУ

дентське наукове товариство, яке об'єднало 120 студентів, що приймали активну участь в науково-дослідній роботі кафедр і гуртків. Товариство прийняло статут, згідно з яким в його члени приймаються студенти — активні гуртківці. На кожному факультеті була створена секція товариства. На чолі товариства стояла президія, в яку, крім голови і секретаря товариства, входили голови секцій і наукові керівники товариства. Першими науковими керівниками були обрані професори Барабашов, Нагорний і Хотинський. Крім того, кожна секція мала свого керівника.

Організація товариства в університеті справила значний вплив на роботу студентських гуртків. Розширився обмін досвідом, підсилювався контроль за роботою окремих гуртків.

Цікавим міроприємством, проведеним на перших порах існування товариства, була конференція 1936—37 навчального року, присвячена М. В. Ломоносову. На цій конференції, що проходила на протязі двох днів, студенти зробили доповідь про роботи Ломоносова в галузі фізики, хімії, металургії, географії, мовознавства та історії.

В січні 1937 року група кращих гуртківців університету була призначена поїздкою на екскурсію в Москву. Учасники цієї екскурсії були присутніми на пленумі Центрального Комітету спілки працівників вищої школи і наукових закладів і зробили повідомлення там про організацію в нашому університеті наукового товариства. Ініціатива Харківського університету була схвалена. Схвалив її і Комітет в справах вищої школи. В той час наукові товариства уже працювали в Московському, Київському та деяких інших університетах нашої країни.

В наступні роки робота товариства в Харківському університеті поширювалась. Все більше число студентів ставало членами гуртків, все більше цінних наукових досліджень виконували студенти в гуртках.

КРАЩИЙ ГУРТКОМ ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Гурток фізичної географії по праву вважається кращим на географічному факультеті. Багато років його роботою вміло керує доцент Петро Іванович Гордєєв. Він дбало добиває для гуртківців цікаві теми робіт і повідомлень, кожен гуртківець завжди може одержати в нього ґрунтовну консультацію. Велику допомогу йому подає актив гуртка на чолі з старостою т. Л. Колісник.

Кожного тижня, в п'ятницю, збираються студенти третього, четвертого і п'ятого курсів на засідання гуртка. Вони заслуховують доповіді або повідомлення, жваво їх обговорюють та дають оцінку роботі студента. Уже три роки в гуртку регулярно працюють геоінформатори, які роблять на кожному засіданні невеликі повідомлення про нове в географії. Особливо змістовні інформації дає студентка третього курсу Ала Грінєнко.

В гуртку часто робляться огляди свіжої географічної літератури, періодичних видань, Вісників Всесоюзного географічного товариства. Цікавою ділянкою роботи гуртка є також реферативні повідомлення по перекладених з іноземної мови географічних статтях.

Всього в цьому навчальному році члени гуртка фізичної географії заслухали 16 доповідей,

головним чином на теми спостережень студентів під час літньої виробничої і учбової практики. З числа кращих доповідей слід відзначити: «Гляціологічні спостереження на Чучурському льодовику влітку 1955 року» (студента четвертого курсу В. Смоляча), «Гідрографія басейну річки Кубані» (ст. 3 курсу О. Демченка), «Фізико-географічні спостереження в південній частині Північного Ураду» (ст. 3 курсу Л. Ісаєва), «Роль льодовикового живлення річки Теберди в зв'язку з будівництвом гідротехнічних споруд» (студ. 5 курсу Б. Ручки) та інші.

Члени гуртка беруть активну участь в літніх туристських походах по Алтаю, Карпатах, Кавказу та інших місцевостях Радянського Союзу. Недавно на засіданні гуртка був заслуханий звіт студента п'ятого курсу К. Філоненка про похід на Північний Урал взимку цього року.

На підсумкову студентську наукову конференцію університету гурток фізичної географії висунув 11 кращих доповідей. Це — підсумок роботи гуртка за цей навчальний рік.

А. ЛАЗАРЕНКО,
студент четвертого курсу географічного факультету.

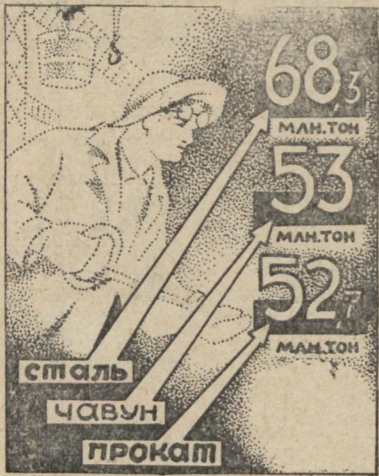
Знов на подвиг по Словом по

ДИРЕКТИВИ
XX З'ІЗДУ
КПРС

Прийняті XX з'їздом КПРС Директиви по шостому п'ятирічному плану є величною програмою боротьби для всіх радянських людей. «Головні завдання шостого п'ятирічного плану розвитку народного господарства СРСР, говоряться в Директивах, полягають в тому, щоб на базі переважного розвитку важкої промисловості, безперервного технічного прогресу і підвищення продуктивності праці забезпечити далі зростання всіх галузей народного господарства, здійснити круте піднесення сільськогосподарського виробництва, і на цій основі добитися значного підвищення матеріального добробуту і культурного рівня радянського народу». Успішне виконання шостого п'ятирічного плану піднесе економічну могутність Радянського Союзу на ще вищу ступінь і буде новим кроком вперед на шляху радянського народу до світлого майбутнього — комунізму.

На цих сторінках ми розповідаємо, як колектив університету борець за те, щоб внести достойний вклад у виконання і перевиконання грандіозних завдань, поставлених Комуністичною партією перед робітниками, колгоспниками та інтелігенцією нашої країни.

В 1960 році буде вироблено:

Ще більш розквітне Радянська Україна

Збільшити за п'ятиріччя валову продукцію всієї промисловості приблизно в 1,7 раза, в тому числі республіканської промисловості — в 1,6 раза.

Забезпечити значне зростання видобутку вугілля в Донбасі, Придніпров'ї і західних областях України. Розширити потужності по видобуванню і збагаченню руд у Криворізькому залізорудному басейні і на Керченському родовищі.

Збільшити за п'ятиріччя видобуток вугілля в 1,6 раза, виплавку чавуну, виробництво прокату і видобуток залізної руди — в 1,5 раза, видобуток нафти — в 2,8 раза, природного і попутного газу — в 2,6 раза, вироблення електроенергії — в 1,7 раза, виробництво мінеральних добрив — у 2 рази, тракторів — у 2 рази, цементу — в 1,7 раза, шкіряного взуття — в 1,6 раза, цукру — в 1,6 раза. Значно збільшити виробництво бавовняних тканин.

Завершити будівництво Каховського гідрозула, збудувати Кременчуцьку і Дніпродзержинську гідроелектростанції, великі теплові електростанції і приступити до будівництва Канівської гідроелектростанції на Дніпрі.

Почати будівництво заводу по переробці нафти, здійснити будівництво і ввести в дію новий феросплавний завод, додаткові потужності по виробництву місцевих будівельних матеріалів, особливо стінових блоків із природного каменю. Ввести в дію Чернігівський камвольно-суконний комбінат, Херсонський бавовняний комбінат; збудувати новий бавовняний комбінат, заводи штучного волокна в Чернігові і Черкасах, цукрові заводи загальною потужністю 400 тис. центнерів переробки цукрових буряків за добу, новий промисловий комбінат по переробці кукурудзи на патоку і крохмаль.

Завершити будівництво і ввести в дію канал Північний Дінець — Донбас.

В галузі сільського господарства забезпечити далі підвищення врожайності зернових культур, значно розширити виробництво кукурудзи і на цій основі довести в 1960 році валовий збір зерна не менш як до 2,1 млрд. пудів. Збільшити в 1960 році порівняно з 1955 роком виробництво цукрових буряків приблизно в 1,2 раза, овочів — в 1,4 раза, картоплі — в 1,5 раза, м'яса — в 2,3 раза, молока — в 2 рази, вовни — в 2,1 раза і яєць — в 2,8 раза. Забезпечити закладання нових садів і ягідників у колгоспах і радгоспах на площі 250 тис. га і виноградників — на площі 75 тис. га.

Збудувати зрошувальну сітку на площі 146 тис. га, осушувальну сітку на площі 141 тис. га і обводнити землі на площі 1.240 тис. га. Закінчити будівництво і ввести в дію Інгулецьку обводнювально-зрошувальну систему, Сімферопольське водоймище і Трубізьку осушувальну систему. Здійснити будівництво першої черги Краснознам'янської системи і почати будівництво Північно-Кримського каналу.

(З Директив XX з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану).

Кафедра фізичної географії — сільському господарству

Великі площі сільськогосподарських угідь зрошуються на півдні України, зокрема в Херсонській області, в районі будівництва Каховської гідроелектростанції. Як же впливає зрошення на зміну клімату? Як почувують себе кукурудза, картопля, бавовна, рис, люцерна, капуста, буряки та інші культури в нових кліматичних умовах? Як змінюється вологість і температура на поверхні ґрунту?

Усі ці питання досліджує кафедра фізичної географії університету під керівництвом доцента Г. П. Дубинського. Протягом п'яти останніх років кафедра організує наукові експедиції до Кам'янсько-Дніпровської дослідної меліоративної станції і до Брилівської науково-дослідної станції зрошення. Тут порядком співдружності з Українським науково-дослідним інститутом гідротехніки і меліорації проводяться цікаві спостереження, всебічно ви-

вчається мікроклімат, з тим щоб на підставі добутих фактів встановити певні закономірності зміни клімату, впливу його на вирощування сільськогосподарських культур.

Влітку цього року експедиція знову вирушить до району досліджень на два місяці. Цього року кафедра далі вивчатиме, як розподіляється температура й волога повітря у прилеглих до ґрунту шарах, яка швидкість вітру на різній висоті над ґрунтом, як змінюється температура протягом усього періоду спостереження, як випаровується волога з поверхні ґрунту, вологість і теплопровідність ґрунту тощо.

Основне завдання цих досліджень — встановити закономірності для мікроклімату, а потім узгалянити їх і зробити наукові висновки про клімат зрошуваних і незрошуваних масивів південної частини Української РСР.

П. ДАНИЛЕНКО.

ВЕЛИКІ ЗАВДАННЯ

На засіданні Вченої ради університету

проблемою заміників: скажімо, заміників рослинних і тваринних жирів для виготовлення мила; переробки промислових вод, які забруднюють наші водоймища; використання лікарських рослин; автоматизації контролю виробництва в хімічній промисловості; удосконалення методів очистки води для промислових потреб.

Широке поле діяльності для біологів в майбутньому — чекає вирішення, наприклад, проблема гібридизації кукурудзи. Час уже взятися за розробку теорії цього питання.

Цікава і змістовна доповідь професора Буланкіна викликала живе обговорення її вченими нашого університету.

Для математичного центра, — говорить проф. Г. І. Дрінфельд, — який створюється в Харкові, уже тепер треба готувати кадри. Для лічильних машин потрібні висококваліфіковані математики. Щоб електронна машина працювала, їй треба дати завдання, треба кожне математичне завдання перевести на мову тих рівнянь, які швидко і точно розв'язує дана машина.

Окремі факультети університету працюють розрізнено, — го-

Цими днями відбулось засідання Вченої ради університету, яка заслухала і обговорила доповідь ректора ХДУ проф. І. М. Буланкіна про завдання вищих учбових закладів і науково-дослідних установ в світлі рішень XX з'їзду КПРС.

В Директивах XX з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР записано: всебічно розвивати науку; підвищити роль наукових установ в справі технічного прогресу і організації виробництва; наблизити проблематику наукової роботи до конкретних потреб соціалістичного господарства.

Переважає більшість вчених, — сказав доповідач, — працює над актуальною тематикою, пов'язаною з потребами народного господарства, технічного прогресу. Особливої уваги заслуговують дослідження по розробці електронних лічильних машин. Ще рік тому ми доручили зав. кафедрою математичної фізики проф. О. Я. Повзнерові розпочати підготовку роботи в цій галузі. Кафедра зв'язалася з Московським інститутом імені Лебедева і спільно з ним уже вивчає методи розв'язання деяких нелінійних диференціальних рівнянь на лічильних машинах безперервної дії. Розробляється схема обчислень і методи налаштування таких машин.

Друга проблема — дослідження в галузі атомної енергії, в галузі ядерних реакцій: використання атомної енергії для народногосподарських потреб, у мирних цілях. Наші учені і в цій проблемі скажуть своє слово.

Третя важлива проблема — порошкова металургія. Вивчення сплавів, які витримують високі температури. Буде вирішуватись також проблема використання напівпровідників, зокрема для потреб радіотехнічної промисловості. Хімікам слід би подумати над

ФІЗИЧНІ КАФЕДРИ В НОВІЙ П

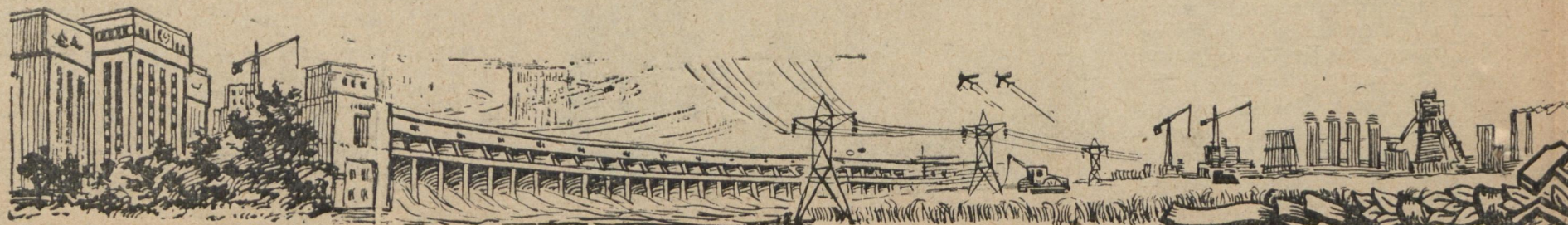
Кафедри фізико-математичного факультету ведуть науково-дослідну роботу, яка має велике значення для народного господарства. Особливо значне піднесення в науковій роботі кафедр буде в наступній п'ятиріччі.

КАФЕДРА ФІЗИКИ ТВЕРДОГО ТІЛА (завідуючий кафедрою проф. Б. Я. Пінес) буде експериментувати і теоретично розробляти питання, що стосуються до галузі спікання металічних порошків, повзучості металів при високих температурах. Ці дослідження кафедри дуже важливі, бо безпосередньо стосуються до проблеми створення сплавів, які володіють високими якостями. Паралельно з цією темою кафедра буде експериментувати в галузі удосконалення сучас-

них методів вивчення металів.

КАФЕДРА ТЕХНІЧНОЇ ФІЗИКИ (завідуючий — доцент В. К. Ткач) прикладе зусилля до вивчення властивостей напівпровідників і полімерів біологічного характеру та деяких інших питань біофізики.

Багато важливих досліджень проведе КАФЕДРА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ФІЗИКИ (завідуючий кафедрою проф. В. І. Хоткевич). Так, колектив кафедри буде займатися вивченням властивостей металів і рідин при низьких температурах, дослідженням процесу дифузії в рідинах, вивченням оптичних властивостей металів і напівпровідників.

Дія НОС КЛМШЕ МОНМ ДИРЕКТИВ

Н П Я

ЗА ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНІ КАДРИ ПЕДАГОГІВ

ворить доцент О. І. Терещенко, — наукові інтереси їх не координуються. Щоб розв'язати велику проблему, треба поєднати зусилля учених різних спеціальностей, використати багату техніку, досягнення не тільки вітчизняної, а й зарубіжної науки. Перед радіофізиками, зокрема, стоїть важливе завдання — дослідження органічних напівпровідників.

Директор Інституту хімії доцент Д. Н. Грицан зупинився на багатопроBLEMності в науковій роботі інституту, на потребі наблизити цю роботу до потреб народного господарства.

Декан біологічного факультету доцент Г. І. Семененко говорив про ті великі і почесні завдання, які поставив XX з'їзд партії перед біологами. Він зупинився на проблемі акліматизації нових видів північних риб у ставках і водоймах Харківської і суміжних областей, на акліматизації усурійського і китайського шовкопрядів. Велике практичне значення мають наукові роботи фітопатологів — про захворювання сільськогосподарських рослин, зокрема, кукурудзи, про ефективні методи боротьби з цими хворобами.

На питаннях наукової проблематики кафедр геологічного факультету докладно зупинився доцент Г. М. Захарченко.

Викладачі літературознавчих кафедр, — говорить М. П. Легавка, — повинні по-новому прочитати і по-новому зрозуміти кожний художній твір, висвітлити, як автор розв'язує проблему народності, проблему народних мас. Ця проблема в літературознавстві в останні роки навіть не ставилася.

В резолюції, прийнятій по доповіді проф. І. М. Буланкіна, зазначено, що вчені прикладуть всі зусилля, щоб втілити в життя величнi накреслення партії по шостому п'ятирічному плану.

П. КОСТЮК.

П'ЯТИРІЧЦІ

Багато важливих досліджень виконає КАФЕДРА ТЕОРЕТИЧНОЇ ФІЗИКИ (завідує проф. І. М. Ліфшиц). Коло наукових інтересів цієї кафедри включає вивчення властивостей речовини при низьких температурах, механізму і кінетики дифузійних процесів в металах, в сплавах та ін.

Професорсько-викладацький склад фізико-математичного факультету прикладе всіх зусиль до вирішення важливих наукових проблем, щоб внести достойний вклад в справу розвитку радянської науки та у вирішення завдань конкретної допомоги науки народному господарству нашої країни.

З стінної газети фізико-математичного факультету «Вектор».

XX з'їзд КПРС розкрив широкі горизонти перед радянською вищою школою. Здійснення цих широких перспектив зв'язане з перетворенням в життя шостого п'ятирічного плану розвитку народного господарства СРСР.

Для того, щоб вирішити основне економічне завдання СРСР — догнати, перегнати в найкоротші строки найбільш розвинуті капіталістичні країни по виробництву

продукції на душу населення, необхідно добитися нових успіхів в розвитку вітчизняної промисловості, перш за все важкої, на ґрунті постійного технічного прогресу і підвищення продуктивності праці, а також здійснити круте піднесення сільського господарства на основі застосування найновіших прийомів агротехніки.

Вирішення цього завдання забезпечить достаток продуктів, підвищить матеріальний добробут радянського народу, а також пов'язане з дальшим культурним ростом радянських людей, ростом кадрів спеціалістів.

Вищі учбові заклади, в тому числі й університети, повинні випускати таких спеціалістів, які здібні забезпечити технічний прогрес, впровадити у виробництво сучасні досягнення науки і техніки, готувати кадри, які, працюючи в середніх школах, виховували б і навчали підрастаюче покоління на рівні вимог партії.

Харківський університет прикладає всі зусилля, щоб готувати таких кадри спеціалістів. Він має для цього всі можливості. В університеті працюють крупні спеціалісти в галузі фізики і математики (професори Сінельников, Вальтер, Ахієзер, Погорелов), астрономії (проф. Барабашов), хімії (професори Ізмайлов, Палатник, Хотинський) і різних галузей біології (Буланкін, Волчанецький, Медведев, Прокудін). З року в рік лабораторії і кабінети університету поповнюються найновішими обладнаннями. З осені цього року до ладу вступить кілька нових корпусів в новому будинку університету.

Вчені університету знайомлять студентів з сучасними досягненнями вітчизняної і зарубіжної науки і техніки. На фізико-математичному, хімічному, біологічному, на радіофізичному факультетах студенти мають можливість знайомитися з найновішими дослідженнями в галузі жаростійких матеріалів, в галузі напівпровідників, знайомитися з застосуванням радіоактивних ізотопів в техніці хімії та біології.

Великі завдання перед університетами, як і перед нашим Харківським університетом, ставлять Директиви XX з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану.

В останні роки виникла потреба у висококваліфікованих кадрах викладачів середніх шкіл, в зв'язку з чим все більше число наших випускників направляється на педагогічну роботу. Потреба в кадрах педагогів буде рости і надалі. Адже в шостій п'ятирічці в містах і селах передбачено завершення загальної середньої освіти в загальноосвітній школі і середніх учбових закладах. Випуск учнів середніх шкіл в наступну п'ятирічку складе 6 мільйонів 300 тисяч чоловік, тобто в два рази більше, ніж у п'яту п'ятирічку.

Великі завдання поставлені Директивами в галузі політехні-

зації середньої школи. Тов. Буланкін в своїй доповіді указав, що політехнізація в школах проводиться ще незадовільно. Школа дає тільки теоретичні знання і недостатньо прищеплює навички застосування їх в практичному житті; готує учнів перш за все до вступу в вуз, а до трудової діяльності готує недостатньо.

Вчителів, здібних справитися з великими завданнями політехнізації в школах, повинні готувати університети. Це важливе і відповідальне завдання. В справі підготовки університетських кадрів до вимог політехнічної школи перші кроки вже зроблені, але в підготовці студентів до майбутньої педагогічної діяльності у нас ще багато недоліків.

В шостій п'ятирічці значно поліпшаться умови навчальної і виховної роботи в університеті. Вступить до ладу новий корпус університету з його добре обладнаними лабораторіями, кабінетами, бібліотеками, читальними залами. Це дозволить вести підготовку молодих спеціалістів на найвищому рівні.

Рішення XX з'їзду КПРС надихають партію і весь радянський народ на боротьбу за нові успіхи в господарському і культурному будівництві. Підвищуючи рівень учбово-методичної і політико-виховної роботи, професорсько-викладацький колектив університету прикладає всі зусилля для підготовки висококваліфікованих молодих спеціалістів. Випускники університету, виховані в дусі великих ідей марксизму-ленінізму, озброєні передовими знаннями, будуть самовіддано служити своєму народу, великій справі побудови комунізму.

Доц. В. МАХИНЬКО,
проректор по учбовій частині.

Зросте життєвий рівень народу

У відповідності з встановленими завданнями по розвитку соціалістичного виробництва і підвищенню продуктивності суспільної праці визначити зростання НАЦІОНАЛЬНОГО ДОХОДУ (в порівнянних цінах) за п'ятиріччя приблизно на 60 процентів. На основі цього забезпечити дальше зростання доходів робітників і службовців і доходів селян; значно збільшити споживання на душу населення продовольчих і промислових товарів.

Підвищити реальну ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ робітників і службовців у середньому приблизно на 30 процентів.

На основі значного збільшення продукції землеробства і тваринництва і підвищення продуктивності праці колгоспників збільшити грошові і натуральні ДОХОДИ КОЛГОСПНИКІВ у середньому не менш як на 40 процентів.

Збільшити державні видатки на допомогу і виплати по соціальному страхуванню робітників і службовців, на пенсії по соціальному забезпеченню, на допомогу багатодітним і одиноким матерям, на стипендії студентам, безплатну медичну допомогу, безплатні і

В 1960 році буде вироблено:

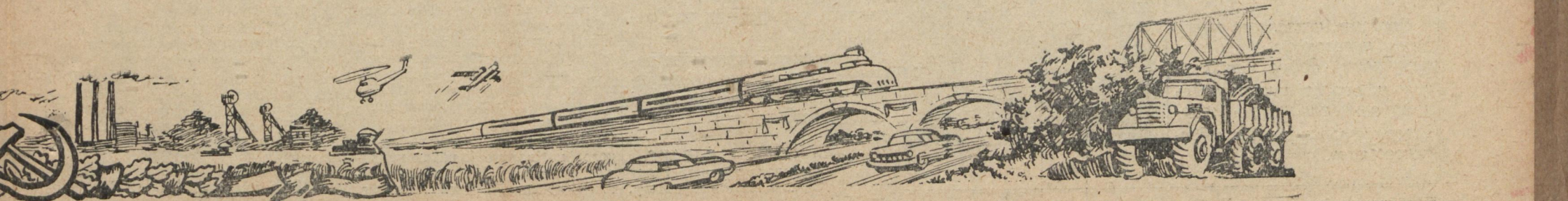
пільгові путівки в санаторії і будинки відпочинку, безплатне навчання і підвищення кваліфікації, на виплату заробітної плати за відпустки та інші виплати і пільги трудящим з 154 млрд. карбованців у 1955 році до 210 млрд. карбованців у 1960 році.

Скасувати плату за навчання в старших класах середніх шкіл, у середніх спеціальних і вищих учбових закладах.

Здійснити в основному ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ в містах і сільській місцевості шляхом навчання дітей і молоді в середніх загальноосвітніх школах (десятирічках) і середніх спеціальних учбових закладах.

Збудувати за роки шостої п'ятирічки лікарні по кількості ліжок у 2,8 рази більше, ніж у п'ятій п'ятирічці, дитячі ясла в 2,4 рази більше і дитячі садки в 2,4 рази більше, ніж у п'ятій п'ятирічці.

(З Директив XX з'їзду КПРС по шостому п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР на 1956—1960 роки).

Це було також в квітні, тільки два роки тому. Майя Іванова і Ріта Улько, студентки філологічного факультету, стояли серед кімнати, оточені колоністами і не без

ніяковості починали незвичайне знайомство. А думки, неспокійні, тривожні приходили самі по собі: «А які вони, ці вихованці? Чи вдасться нам здружитися з ними? Мабуть, нелегко доведеться». Хлопчаки привітно посміхалися. Тільки один повернувся до дівчат спиною і півголосом вимовив якусь лайку. На нього зараз же зашикали. А коли дівчата ввечері їхали з колонії додому, той самий вихованець підійшов до них, дав слово, що більше ніколи не буде лаятися.

Між шефами і вихованцями зав'язалась хороша дружба. Кожного понеділка приїжджали дівчата—студентки філологічного факультету—в трудову колонію ім. О. М. Горького. Петро Наумович, замісник начальника колонії, зустрічаючи їх, розповідав перш за все про те, що нового в колонії за останній тиждень, чи є новачки, які були події і на кого слід звернути особливу увагу. Потім шефи (всього 30 чоловік) розходилися по бригадах, по два чоловіки в кожну. До приходу шефів вихованці готувалися особливо старанно. Перш за все акуратно одягалися. Білі підворотнички, були бездоганно чистими і могли б, очевидно, сяяти і світитися навіть в темноті. А брюки, що тільки-но вийшли з-під праса, красномовно свідчили, що мистецтвом прасування вихованці володіють досконало.

Наближається час завершення дипломних робіт. Недивлячись на дуже обмежені строки цього року, дипломники хімічного факультету в переважній більшості добре справляються з поставленими перед ними завданнями. Більшість дипломників нашого факультету завершують роботи над виконанням дипломів.

П'ятикурсники цього року у своїх дипломних роботах виконують важливі теми, розв'язують цікаві питання Ряд дипломних робіт має практичне значення для нашої промисловості. Наприклад, роботи по електроіскро-

НАРИС

ЗАХОПЛЮЮЧА РОБОТА

У шефів і колоністів завжди знаходилося багато справ. Треба було допомогти вихованцям у всьому: і уроки підготувати, і організувати самодіяльність, особливо в молодших класах, і стінну газету з фотомонтажем випустити. Так, на Новий рік студентки разом з вихованцями прикрасили ялинки в усіх бригадах, навіть провели конкурс на кращу ялинку в усій колонії. 28 березня цього року шефи допомогли колоністам влаштувати ве-

Подяка підшефних

В редакцію газети «Сталінські кадри» прийшов лист, на зворотній адресі якого стоїть: Харківська область, Куряж, дитяча трудова колонія. Його надіслали вихованці дитячої трудової колонії ім. О. М. Горького. В листі написано:

Ми, вихованці четвертої бригади (5 «а» клас), висловлюємо глибоку подяку шефам—студенткам філологічного факультету університету В. Циганковій і Н. Кошель за допомогу в підготовці до огляду художньої самодіяльності колонії. Студентки-шефи В. Циганкова і Н. Кошель підібрали хороший репертуар для наших виступів, не рахуючись з часом, щонеділі проводили репетиції в бригаді. Ось чому ми зуміли успішно виступити на Новий рік і в День Радянської Армії перед вихованцями. Зараз ми готуємо художню самодіяльність до дня 1-го Травня і зобов'язуємося всією бригадою взяти перехідний прапор колонії, вийти на перше місце.

Вихованці четвертої бригади
БАТЯЛО, СУДАК,
ЗАЛЕВСЬКИЙ, ДАДЕКА,
СЕМЕНОВ, НЕКРАСОВ,
КОВАЛЕНКО, ХИТРИК та інші.

чир, присвячений дню народження О. М. Горького, і в подарунок вихованцям привезли портрет великого російського письменника.

Майже всі вихованці колонії добре навчаються. «Двійки» у них—рідке явище. Та й самі колоністи ведуть з ними боротьбу. Якось в одного з вихованців бригади, за якою були закріплені Ріта Улько і Майя Іванова, з'явилась «двійка». Студентки разом з усією бригадою влаштували спеціальне обговорення цієї події, гостро засудили лінощі цього вихованця. А зараз в бригаді немає жодної «двійки».

Вихованців все цікавить. В молодших бригадах студентки-шефи читають їм оповідання і повісті улюблених дитячих письменників, привозять книги з факультетської бібліотеки. Особливо цікаво проходять бесіди про дружбу і товариство, про майбутнє, про комунізм. Дівчата розповідають вихованцям, приводять яскраві приклади. І ті не просто звикли до своїх шефів, а довіряють їм, дорожать їх дружбою і часто діляться з ними своїми найзвичайнішими мріями.

Дружба між шефами з філологічного факультету і вихованцями колонії міцніє з кожним днем.

Немало попрацювали студентки філологічного факультету, хороших добилися результатів. Велику, почесну роботу ведуть вони, роблять добру справу. Та багато ще роботи чекає майбутнього вчителя, роботи цікавої, захоплюючої, благородної і вдячної.

Л. БОЛЕСЛАВСЬКИЙ,
студент четвертого курсу
філологічного ф-ту.

ЗАЛИШИВСЯ ОДИН МІСЯЦЬ...

вій обробці металів, над якими успішно працюють дипломники Шулятикова і Коган, знайдуть своє застосування в справі зміцнення деталей машин при їх спрацюванні. Тісно пов'язані з роботою кафедри фізичної хімії теми дипломних робіт студентів Г. Яхніс і Ю. Рибкіна, які вже одержали позитивні результати своїх робіт, що мають серйозне практичне значення.

Тема «Глинисті породи вітчизняних родовищ і їх засто-

сування в промисловості» розробляється дипломниками кафедри колоїдної хімії.

Однак слід звернути увагу на відставання дипломника кафедри органічної хімії тов. Безсалога. Комсомольська організація курсу повинна звернути серйозну увагу на це відставання, в'яснити причину неуспіху з тим, щоб т. Безсалиг дипломну роботу закінчив своєчасно.

Слід вказати також на ряд обставин, що заважають роботі дипломників. Так, в лабораторіях часто невістачає води, погане опалення. Велика змінність температури в приміщеннях впливає на результати роботи. Відсутня також велика кількість приладів і реактивів, потенціометри доводиться позичати. В найвідповідальніший період підготовки дипломних робіт на кафедрі фізхімії почали раптом проводити ремонт, і роботи довелося припинити на цілих два тижні. Про що ж думала наша господарська частина під час канікул?

Написанню дипломних робіт, їх завершенню слід приділити зараз велику увагу і нашим громадським організаціям.

В. ВАКС,
студентка третього курсу
хімічного факультету.

„ВСІМ, ВСІМ, ВСІМ!“

Цей виклик на російській мові можна почути на коротких хвилях в будь-якому місці, на будь-якому континенті, в будь-який час дня і ночі. Цим викликом починають роботу короткохвильовики всіх республік і районів нашої країни.

Багато років тому, на початку радіотехніки, вчені і інженери тільки починали опановувати технікою радіозв'язку. Але широкий рух радіолюбителів уже охопив нашу і багато зарубіжних країн. Багато хто споруджував детекторні та лампові приймачі. Ширились експерименти по дальньому прийманню радіопередач. Прагнення прийняти як можна більше число дальніх радіостанцій стало своєрідним видом спорту.

Експерименти радіолюбителів часто заважали роботі комерційних радіостанцій, і тому в 1920 році Міжнародна радіоконференція виділила радіолюбителям хвилю короткої за 200 метрів, які вважалися тоді непридатними для радіозв'язку. З цього часу починається історія спортивної і експериментальної роботи короткохвильовиків.

Першу радянську короткохвильову радіостанцію побудував молодий нижгородський радіолюбитель Федір Лбов. Нижгородський губвиконком видав йому позивний Р1ФЛ, що значило: Росія перша Федір Лбов. Так з'явився в ефірі перший радянський позивний, який став незабаром широко відомий за рубежом.

В ясну морозну ніч 15 січня 1925 року на хвилі 90 метрів сигнали радіостанції Р1ФЛ були почуті в далекій Месопотамії, за 3500 кілометрів від Нижнього Новгороду. Так був встановлений перший рекорд радянських короткохвильовиків.

До цього короткі хвилі у нас для зв'язку не застосовувалися; їх вивчали тільки в лабораторіях. Рекорд же цей показав, що думка про непридатність коротких хвиль для зв'язку помилкова.

З цього часу число короткохвильовиків ширилось з кожним роком. Організовувалися секції при радіоклубах, на заводах. З рядів радіолюбителів вийшло багато відомих потім радистів, радіоконструкторів, які вписали немало славних сторінок в історію радянського радіо.

В 1929 році на Землі Франца-Йосифа була відкрита короткохвильова станція в 250 ватт. Вона працювала на хвилі 43 метри. Одного разу в січні 1930 року на цій радіостанції вів службовий зв'язок радист Ернст Кренкель. Роботи заважала якась невідома радіостанція. Після закінчення службового зв'язку Кренкель зв'язався з цією станцією. Яке ж було його здивування, коли він дізнався, що це була станція експедиції Берда, яка в той час знаходилась поблизу Південного полюса! Віддал між ними рівнялась 20 тисячам кілометрів—найбільш можлива на землі віддал...

13 лютого 1934 року, затертий і роздавлений льодами, потонув криголам «Челюскін». Утворився

льодовий табір Шмідта. Радіозв'язок на «Челюскіні», а потім в таборі Шмідта вели три досвідчені радисти Е. Кренкель, С. Іванов, В. Іванюк. Позивний «Челюскіна» РАЕМ був присвоєний індивідуальній радіостанції Кренкеля.

Зараз в усьому світі прийнята єдина система любительських позивних. Так, всі позивні короткохвильовиків, які працюють на території України, починаються на УБ5 (У—Радянський Союз, Б—Україна, 5—п'ятий район СРСР). З усіх радянських любительських радіостанцій тільки за однією залишений позивний іншого зразку—радіостанція РАЕМ. Це—пам'ять криголама «Челюскін» і знак пошани одному з кращих радянських короткохвильовиків Герою Радянського Союзу Е. Т. Кренкелю.

Великий героїзм проявили радянські радисти в роки Великої Вітчизняної війни. Тисячі радистів за забезпечення відмінного радіозв'язку були нагороджені орденами і медалями, удостоєні звання Героя Радянського Союзу.

В короткохвильовому любительстві—багато спортивних елементів. Це породило новий, радіолюбительський вид спорту. Скільки треба витримки, майстерності, знання техніки, щоб з тисячі одночасно працюючих станцій вибрати необхідну, зуміти зв'язатися з нею і обмінятися радіограмами. У Всесоюзних змаганнях, що проводяться у нас з 1933 року, короткохвильовики не раз ставили нові рекорди. Вони захищали честь нашої країни в міжнародних змаганнях.

У нас в університеті, де багато видів спорту вже підняті на потрібний рівень, пора, нарешті, згадати і про радіоспорт. Безперечно, серед 4000 наших студентів знайдуться товариші, які полюблять його, стануть хорошими короткохвильовиками.

Радіолюбительство можна поєднувати з цінними для науки спостереженнями, від нього можна перейти до подання серйозної допомоги у великих і важливих справах. Відомо багато випадків, коли короткохвильовики першими приймали сигнали нещастя, влаштовували радіозв'язок для експедицій, приходили на допомогу при порушенні термінового службового зв'язку.

Незабаром почнеться побудова колективної короткохвильової радіостанції університету. На цю радіостанцію потрібні хороші оператори, яких повинні підготувати радіогуртки ДСТААФ. Органи ДСТААФ, в тому числі факультетські комітети, а також кафедра фізвиховання та комсомольські бюро факультетів повинні прийняти діяльну участь в піднесенні радіолюбительства в університеті. І тоді будуть всі підстави сподіватися, що незабаром короткохвильовики всього світу почують нову радіостанцію—колективну радіостанцію Харківського державного університету.

Ю. КОРНІЄНКО.

ВИДАТНА ПЕРЕМОГА

Недавно проводилися змагання з воєнізованого марша-броска на 20 кілометрів з стрільбою. В цих змаганнях прийняли участь всі вузи міста Харкова, в тому числі і команда ветеринарного інституту, яка була в минулому році чемпіоном серед вузів Харкова і Радянського Союзу. Участь цієї команди надавала змаганням особливий інтерес.

Всі вузи Харкова наполегливо готувались до змагань. 20-кілометрова дистанція вимагала від учасників великої витримки і фізичної сили. Адже кожний учасник мав з собою вантаж у 16 кілограмів, а в кінці дистанції повинен був зробити 10 пострілів з гвинтівки в мішень.

Наша команда складалася з 10 чоловік: Надикто (капітан команди), Маринін, Солодовченко, Деняк, Карпенко, Гуляев, Аксьонов,

Кремена, Доценко, Бабаев. Це студенти фізико-математичного, радіофізичного і геологічного факультетів.

О 10.00 дається старт. Наша команда пішла першою, що до деякої міри ускладнило змагання. Адже по нашій команді рівнялися інші. Дистанція в 20 кілометрів була пройдена за 1 годину 51 хвилину 18 секунд. З 1000 можливих наша команда вибила 758 очків. Ці результати вивели нашу команду на перше місце. Друге місце зайняла команда гірничого інституту, третє—ветеринарного.

Таким чином наша команда одержала право на участь у першості Радянського Союзу серед вузів. Побажаємо нашим чемпіонам успіхів в цих відповідальних змаганнях.

В. КИЧИГІН.

Редактор Г. ПОПОВ.

Студенти четвертого курсу групи неорганіків (хімічний факультет) добре попрацювали на протязі семестру. Ось чому вони закінчують лабораторні роботи раніше відведеного часу.

На фото: студентка четвертого курсу Токарева Л. (фото 1), Фесенко Г. та Кучина Л. (фото 2) виконують останню в цьому семестрі задачу по неорганічному синтезу.

